

Organ Towarzystw ochotniczych straży pożarnych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi 1. każdego miesiąca. Redakcja i Administracja we Lwowie, Rynek 17. I. p.

Przedpłata: W miejscu rocznie 2 złr. 40 ent., półrocznie 1 złr. 20 ent. — Z przesyłką rocznie 2 złr. 80 ent., półrocznie 1 złr. 40 ent.

L. 142.

Odezwa.

do wszystkich PP. Naczelników ochot. straży pożarnych.

Wzywa się Szanowną Komendę o dokładne wypełnienie i najspieszniejsze nadesłanie do Zarządu kraj. Związku załączonego wykazu statystycznego za r. 1891.

Równocześnie przypomina się Szan. Komendom, aby zaległe wkładki na rzecz kraj. Związku, to jest po 10 ct. od każdego czynnego członka w korpusie, bezwzględnie nadesłane zostały na ręce skarbnika p. Brunona Hryniewicza. Z dniem 1. maja b. r. zamieszczony zostanie w „Przewodniku“ wykaz straży zalegających z wkładkami.

We Lwowie dnia 1. kwietnia 1892.

Za naczelnika Związku:

Dr. Alfred Zgórski.

Sekretarz:

Aleksander Fiotrowski.

Ruch Towarzystw pożarnych.

PROTOKÓŁ

z Walnego Zgromadzenia ochotniczej straży pożarnej „Sekół“ w Muszynie, z 24. stycznia 1892.

(Dokończenie).

Ćwiczenia.

W niedzielę, w porze letniej i jesiennej odbywano ćwiczenia musztry porządkowej, jak niemniej z przyrządami i sikawkami, tudzież gimnastyka na własnych aparatach, a mianowicie w lecie

w godzinach porannych od 6—8, w jesieni w godzinach popołudniowych od 2—4. Od połowy listopada do 15. grudnia odbywały się wykłady z dziedziny techniki pożarnictwa, szkoła sygnałów na trąbkę, hupkę i gwizdawkę, objaśnienie ogólnych przepisów strażackich i statutu.

Pogotowie:

Służbę pogotowia pełni nieprzerwanie jeden sierżant (lub dziesiętnik) i jeden strażak ze zmianą tygodniową: w czasie od 18. października do 6. listopada pełniono z powodu panujących wichrów służbę ścisłą pogotowia, odbywając patrole nocne od godziny 7. wieczór do godziny 2 rano.

Występy publiczne:

1) W uroczystość Rezurekcyi asystował korpus podczas nabożeństwa w kościele parafialnym. 2) W dniu uroczystości 3. maja wyruszył korpus na nabożeństwo do kościoła, a później asystował w pochodzie i brał udział w zabawach ect. cały dzień. 3) Dnia 4. maja wystąpił korpus na nabożeństwo św. Florjana do kościoła parafialnego. 4) Dnia 17. maja wystąpił korpus na nabożeństwie w kościele. 5) Dnia 25. maja pełnił korpus służbę podczas uroczystości Bożego Ciała. 6) Dnia 12. sierpnia wyruszył korpus na dworzec kolejowy w celu powitania Jego Excelencyi Zborowskiego, prezydenta Sądu wyższego krajowego w Krakowie. 7) Dnia 18. sierpnia wystąpił korpus na pożegnanie Jego Excelencyi. 8) Dnia 18. sierpnia, jako w dniu urodzin Najjaśniejszego Pana wyruszył korpus na solenne nabożeństwo. 9) Dnia 4. października, jako w dniu imienin Najjaśniejszego Pana, był korpus w kościele na nabożeństwie obecnym

Straż posiada Regulamin musztry porządkowej, Podręcznik dla straży ogniowych ochotniczych i otrzymuje miesięcznie Przewodnika pożarniczego z krajowego Związku we Lwowie.

W ubiegłym roku uzupełniono korpus do 30 ludzi, sprawiono niektóre przyrządy, wywaleczono u gminy sprawienie sikawki czterokołowej, uzyskano datek od Najjaśniejszego Pana, urządzono kilka zabaw na dochód Towarzystwa i uproszono

p. Karasia do urządzenia odczytu na korzyść straży, załatwiono 65 ekshibitów.

Ad 5. Sprawozdanie kasowe przedłożone przez naczelnika,

Przychód.

Pozostałość kasowa z roku 1890	42 zł. 26 ct.
Wkładki członków wspierających	55 " 50 "
Dobrowolne datki osób prywatnych	9 " — "
Dochód z urządzonych wieczorków	120 " 71 "
Dochód z urządzonego odczytu	5 " 40 "
Dar od Najjaśniejszego Pana	80 " — "
Razem	312 zł. 87 ct.

Rozchód.

Sprawienie nowych mundurów dla 4 ludzi	14 zł. 45 ct.
Sprawienie potrzebnych przyrządów, przyborów itd.	60 " 38 "
Oprawa książek	— " 30 "
Koszta występów	9 " 50 "
Sprawienie odznak honorowych	2 " 50 "
Koszta wyruszeń do pożarów	12 " 09 "
Druki papier i inne wydatki kancelaryjne	1 " 22 "
Wydatki na aptekę	— " 43 "
Koszta i frachtowe od przesyłek	3 " 20 "
I. rata pożyczki u kraj. Związku zaciągniętej	50 " — "
5% od powyższej pożyczki za I. półrocze 1891	5 " — "
Drobizgi do konserwowania nowej sikawki	3 " 82 "
Koszt podróży delegatów na V. zjazd strażacki	30 " — "
Razem	192 zł. 89 ct.

Zestawienie.

Przychód	312 zł. 87 ct.
Rozchód	192 " 89 "
Pozostałość kasowa	119 zł. 98 ct.

Ad 6. Na członków komisji lustracyjnej wybrano panów Edwarda Karasia, Jana Arleta i Franciszka Buszka. Po sprawdzeniu rachunków przez komisję, przyjęto sprawozdanie do wiadomości i udzielono Radzie absolutoryum.

Ad 7. Przedstawiony przez naczelnika stan inwentarza przyjęto do wiadomości.

Ad 8. W miejsce brakujących dwóch członków Wydziału wybrano pp. Franciszka Buszka, burmistrza miasta i Herscha Fallmana kupea.

Ad 9. Odczytano rezygnację naczelnika, który swoje ustąpienie przede wszystkim brakiem czasu z powodu zajęcia zawodowego i obojętności gminy dla rozwoju straży motywuje. Po odczytaniu rezygnacji naczelnika wniósł imieniem całego zgromadzenia, członek wydziału p. Karaś, aby rezygnacji nie przyjęto, prosząc tegoż o pozostanie na swym stanowisku, a gdy naczelnik pomimo prośby członków i ożywionej przemowy p. Karasia przy swoim zamiarze obstawał, zarządzono ponowny wybór.

Ad 10. Powyższej rezygnacji Walne Zgromadzenie nie przyjęło i obratło jednogłośnie ponownie naczelnikiem pana Augusta Ehrlicha.

Ad 11. Na zastępcę naczelnika wybrano dotychczasowego adjutanta korpusu straży p. Stefana Stachurskiego jednogłośnie.

Ad 12. Prezesem wybrano Wielebnego ks. kan. Andrzeja Gruszkę ponownie jednogłośnie.

Ad 13. Naczelnik korpusu przytaczając niektóre paragrafy nowej ustawy ogniowej, podnosi ważność instytucji i prosi z naciskiem wszystkich obecnych, a szbzeólniej zastępców gminy, ażeby losem straży gorliwiej jak dotychczas zająć się chcieli. Dalej uprasza PP. członków wydziału, wspierających i członków gminy, ażeby do uzyskania funduszków przyczynić się chcieli, bądź przez urządzenie odczytów, zabaw itp. bądź przez uzbieranie składek. Zastępcy gminy przyrzekli swoje poparcie dziękując naczelnikowi za przyjęcie ponownego wyboru. Następnie wnosi na-

czelnik straży, ażeby Walne Zgromadzenie zasługi ks. Prezesa gorliwego opiekuna straży, który oprócz wsparcia materyalnego, także w inny sposób swoją przychylność straży okazywał, a dbając o umoralnienie strażaków nawet własnym kosztem czasopismo „Krakus“ dla członków prenumeruje, przez ogólne powstanie uczcić i w ten sposób temuż ks. Prezesowi podziękowanie wyrazić. Walne Zgromadzenie przyjęło powyższy wniosek i wykonało. W końcu wnosi naczelnik straży, ażeby dotychczasowemu adjutantowi korpusu p. Stefanowi Stachurskiemu Walne Zgromadzenie za jego niezamordowaną pracę, szczere chęci, wspieranie w każdej gałęzi naczelnika, oraz za przykłądną subordynację podziękowanie wyraziło, co wielebny ks. Prezes zarządzić zechce. Wniosek ten wykonano.

Dalej dziękuję w obec Walnego Zgromadzenia naczelnik sierżantowi Bełdowiczowi za jego niezamordowane zasługi dla dobra straży, zaznaczając także i gorliwość innych członków, a mianowicie: trębacza Chudzika, dziesiętnik Joehra, strażaka Budaja, którzy jako rzemieślnicy wiele usług bezinteresownie straży oddali.

C. k. notaryusz p. Jan Arlet, wnosi na ogólne życzenie, ażeby naczelnikowi p. Ehrlichowi za jego dotychczasową niezamordowaną pracę, wzorowe kierownictwo i fachowe wykształcenie korpusu, ekonomiczne zarządzanie funduszami i ogólny porządek w ewidencji wszystkich przyrządów w itd., zasłużone podziękowanie wyrazić i okoliczność tę szbzeólniej w dzisiejszym protokole zamieścić. Wniosek wykonano i wyrażono uznanie przez powstanie z miejsc.

Potem dziękował naczelnik członkom wydziału pp. Janowi Arletowi, Adamowi Hiblowi, tudzież Edwardowi Karasiowi za ich gorliwe popieranie interesów straży, ostatniemu nadto za urządzone odczyt na korzyść straży, prosząc o względy na przyszłość.

Członek wydziału p. Arlet interpelował naczelnika, jak daleko postąpiła kwestya sprawienia mundurów sukiennych. Naczelnik korpusu odpowiedział, że rokowania z firmami są w toku, ale że załatwienie tej sprawy z powodu braku funduszków tak prędko nie nastąpi, komenda jednak wszystko uczyni, ażeby o ile możliwości sprawienie mundurów sukiennych wkrótce nastąpić mogło.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamknął ks. Prezes posiedzenie, dziękując jeszcze raz naczelnikowi za nieodmówienie wyboru, poczem strażacy na cześć prezesa i naczelnika wnieśli okrzyk.

Przed rozejściem się strażaków wezwał tychże nowo wybrany zastępcę naczelnika w krótkich słowach do karności i posłuszeństwa.

Na tem protokół zakończono i podpisano.

ks. A. Gruszka prezes.

Hibl sekretarz.

A. Ehrlich naczelnik.

Protokół

z Walnego Zgromadzenia Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w Łuczycach (powiat Sokal) z 24. stycznia 1892.

Porządek dzienny: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego zgromadzenia. 2) Odczytanie sprawozdania z czynności Wydziału za rok 1891. 3) Wybór komisji lustracyjnej do sprawdzenia rachunków i rewizji inwentarza. 4) Sprawozdanie komisji o lustracji rachunków za rok 1891. 5) Przeznaczenie pewnej kwoty z rocznych dochodów do funduszu żelaznego. 6) Wnioski. 7) Przyjęcie członków.

Po zagajeniu posiedzenia przystąpiono do porządku dziennego i jednogłośnie uchwalono:

1) Przyjąć protokół z ostatniego walnego zgromadzenia z dnia 1. czerwca 1891.

2) Sprawozdanie Wydziału za rok 1891 bez zmiany do wiadomości przyjęto.

3) Wybrano komisję lustracyjną z trzech członków w myśl §. 14. lit. d. statutu.

4) Uchwalono przyjąć relację o lustracji rachunków i rewizji inwentarza za rok 1891, ogólny stan majątkowy Towarzystwa razem ze strażnicą wartości 100 zł., wynosił 446 zł. 14 ct., i udzielić wydziałowi absolutorium.

5) Na wniosek przewodniczącego przeznaczono do funduszu żelaznego na rok 1892 kwotę 10 zł. w. a.

Towarzystwo liczyło po dzień 24 stycznia b. r. członków 149. — Z wydziału Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w Łuczycach dnia 9. marca 1892.

Lewitowicz prezes.

Cichocki naczelnik.

Protokół

Walnego Zgromadzenia ochotniczej straży ogniowej w Podhajeach, w dniu 2. lutego 1892 r., w sali Rady powiatowej.

Obecni: Zastępca prezesa p. Emanuel Sygiericz, zastępca burmistrza p. Leib Rottenberg, komisarz rządowy dr. Zygmunt Lenczewski kierownik c. k. starostwa, członków czynnych 29, członków wspierających 16.

Na sekretarza Walnego Zgromadzenia powołano p. Jana Obuszkiewicza.

1. Odczytany protokół z ostatniego zgromadzenia przyjęto do wiadomości, oraz, że funkcję lekarza korpusowego objął dr. Zygmunt Dzikowski, c. k. lekarz powiatowy.

2. W skład Rady nadzorczej zostali jednogłośnie wybrani: Dr. Kazimierz Pawlikowski, adwokat krajowy; Emanuel Sygiericz, naczelnik straży; Leib Rottenberg, wiceburmistrz miasta; Stanisław Skibiński, dzierżawca dóbr; Włodzimierz Faranowski, inżynier; Antoni Deblesem, c. k. komisarz straży skarbowej; Karol Srokowski, inżynier Rady powiatowej; Juliusz Rotenberg, kapitalista; Jan Kozaczek, komendant III. oddziału; Paweł Biliński, komendant IV. oddziału; Józef Kucharski, komendant I. oddziału; Władysław Rollinger, komendant II. oddziału.

Rada nadzorcza ukonstytuowała się zaraz po dokonany wyborze i wybrała prezesem dra Kazimierza Pawlikowskiego, adwokata krajowego, o czym zebranych p. Leib Rottenberg, wiceburmistrz miasta powiadomił.

Dalszy przeto tok obrad odbył się pod przewodnictwem dra K. Pawlikowskiego.

3. Naczelnikiem wybrano jednogłośnie p. Emanuela Sygiericza, buchaltera „Towarzystwa zaliczkowego i zastęstwa banku krajowego w Podhajeach“.

4. Zastępcą naczelnika wybrano p. Jana Obuszkiewicza c. k. adjunkta podatkowego.

5. Komendantami wybrano: komendantem I. oddziału p. Józefa Kucharskiego, mechanika; zastępcą p. Zygmunta Pańkiewicza, majstra stolarskiego; komendantem II. oddziału p. Władysława Rollingera, majstra kowalskiego; zastępcą p. Władysława Tyszańskiego, c. k. urzędnika podatkowego; komendantem III. oddziału p. Józefa Kozaczka, cechmistrza III-ciej grupy przemysłowców; zastępcą p. Józefa Piątkowskiego, majstra kowalskiego; komendantem IV. oddziału p. Pawła Bilińskiego, cechmistrza II-giej grupy przemysłowców; zastępcą p. Ludwika Czopa, majstra kowalskiego.

6. Na cenzorów do sprawdzenia rachunków wybrano: p. Karola Srokowskiego, Juliusza Rottenberga, Majera Hirschhorna, Jana Kozaczka, Józefa Kucharskiego, oraz poruczono skarbnictwo naczelnikowi straży p. Emanuelowi Sygiericzowi.

7. Odczytano następujące sprawozdanie z czynności straży za rok 1891:

„Nim przystąpimy do poszczególnego sprawozdania musimy potwierdzić, że rok ubiegły zaznaczył się w naszym Stowarzyszeniu silniejszą dążnością ku rozwojowi odpowiadającemu wymogom nowoczesnej techniki pożarnej, a przytem i zainteresowaniem się ogółu, a przypisać to należy tym okolicznościom, że przy pożarach w r. 1891 członkowie czynni korpusu niezwykłą odwagą

i szybkim wykonaniem rozkazów komendy powszechnie uznali sobie zjednali.

Jako doniosły fakt zaznaczyć przedewszystkiem wypada datę w kwocie 80 zł., który w bieżącym roku Najjaśniejszy Pan, Cesarz i Król nasz Franciszek Józef I. najmiłościwiej z prywatnej swej szkatuły dla straży naszej udzielił raczył.

Również otrzymaliśmy od Świątelnego c. k. Starostwa Podhajeckiego i od gmin Holendry ad Halicz, Beckerdorff i Siółko pisemne uznanie za niesiony ratunek.

Przystępując obecnie do poszczególnego sprawozdania czynności za rok 1891 notyfikujemy sprawozdanie pożarne obejmujące 18 pożarów.

W każdą niedzielę i święta od 1. maja, począwszy odbywano ćwiczenia musztry jakoteż z przyrządami od godziny szóstej do dziewiątej rano.

Popołudniu zaś od godziny 4 do 7 odbywały się ćwiczenia gimnastyczne pod kierownictwem Dr. Kazimierza Pawlikowskiego na boisku oraz przyrządach gimnastycznych sprawionych dla straży za pomocą Świątelnego Rady powiatowej również Rady szkolnej miejscowej, które na ten cel po 50 zł. ofiarowały.

Dnia 25. października odbył się popis publiczny.

Od dnia 8. listopada odbywano co niedzielę od 2 do 4 popołudniu wykłady z techniki pożarnictwa.

Dnia 19. lutego odprowadził korpus na miejsce wiecznego spoczynku w Nowosiółce członka wspierającego śp. Antoniego Jakubowicza, który z wielką zachętą oraz życzliwością niemniej materialnie korporację naszą wspierał. Dnia 27. i 28. marca pełniła straż wartę honorową w kościele parafialnym przy „Bożym Grobie“. Dnia 29. marca wystąpił korpus z sztandarem przy rezurekcyi. Dnia 3. maja jako w 100 letnią rocznicę nadania Konstytucyi wyruszył korpus do kościoła parafialnego na solenne nabożeństwo. Dnia 28. maja na uroczystość Bożego Ciała. Dnia 18. sierpnia jako w dzień urodzin Najjaśniejszego Pana wyruszył korpus do kościoła parafialnego na solenne nabożeństwo.

Dnia 17. listopada odprowadził korpus na miejsce wiecznego spoczynku w Podhajeach zmarłego członka Rady nadzorczej straży ogniowej ś. p. Antoniego Wojtowiaka.

Pogotowia pożarne trzymała straż ogniowa od 20. czerwca do 1. września. Również od 1. do 18. października podczas przedstawień teatralnych trupy St. Lasockiej.

Dnia 4. lipca 1890 brał udział naczelnik straży p. Emanuel Sygiericz. jako delegat, w pogrzebie Adama Mickiewicza w Krakowie, a również 16. sierpnia 1891, jako delegat w V. walnym zjeździe strażackim w Przemyślu. Zaznacza się, że tenże podróż powiższe na koszt własny odbył.

Na V. zjeździe strażackim w Przemyślu przedstawił tenże zgromadzonym wynalazku swego masę do gaszenia ognia, a odnośna fachowa ocena użyteczności tej masy pojawiła się w 10. numerze „Przewodnika pożarniczego“.

Jako zaś dowód zaufania notyfikujemy, że naczelnik naszej straży na pomienionym V. walnym zjeździe strażackim w Przemyślu wybrany został do Rady nadzorczej krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

C. k. Starostwo w Podhajeach wydało następujące rozporządzenie dnia 7. stycznia 1890 do Zwierzchności gminnej w Wiśniowicy i Złotnikach: „Biorąc do wiadomości relację ad 1) z 20. grudnia 1889 l. 549; ad 2) z 22. października 1889 l. 261 względem zawiązania się straży ogniowej ochotniczej w tamtejszej gminie polecam znieść się z naczelnikiem podhajeckiej straży ogniowej, panem Emanuelem Sygiericzem celem ułożenia statutu do zatwierdzenia Wysokiemu c. k. Namiestnictwu przedłożyć się mającego.“

W skutek tej odezwy udał się naczelnik straży p. Emanuel Sygiericz do pomienionych gmin i założył ochotnicze straże ogniowe w Wiśniowicy pod komendą p. Wawrzenszyna, również w Złotnikach pod komendą p. Ludkiewicza, które się też ukonstytuowały i przy pożarach funkcyonują.

Z końcem roku stan korpusu wynosił: członków honorowych 1; członków czynnych 30; członków wspierających 66, razem 97.

W ubiegłym roku trzymano 72 nocnych inspekcji oraz 14 pogotowi w teatrze.

W roku 1891 odbył korpus 30 ćwiczeń ogólnych, 2 sygnałowe, 1 główne popisowe i 8 wykładów teoretycznych.

Ekshibitów załatwiono 61.

Rekwizyta i przybory strażackie stanowią: 1 sikawka czterołożowa ssąco tłocząca, 1 sikawka czterołożowa tłocząca, 1 kołowrotek na węże, 60 metrów węża parcianego wraz z gwintami, 40 metrów węża parcianego starego, 2 beczkowsy czterołożowe, 6 beczkowsów dwukołowych, 2 hydronetty, 6 sikawek metalowych ręcznych, 1 gaśnior jasionowy z stalową nasadką, 1 drabina hakowa, 4 drabinek jasionowych (dachówek). 1 drabina stelażowa, 10 haków, 10 wiaderk parcianych składanych, 9 wiaderk cynkowych lakierowanych, 1 aparat alarmowy pneumatyczny, 1 dzwon alarmowy, 6 sztuk fakli metalowych mosiężnych, 4 sztuk fabel blaszanych, 1 lampa kompasowa trójnożna, 6 sztuk latarek z szybą kolorową, 2 latarek bezpieczeństwa, 1 latarka „Kosmos“ do piwnic, 1 latarka inspekcyjna, 6 sztuk łopat stalowych, 2 czagany stalowe, 1 siekiera stalowa, 1 topór stalowy, 1 kadka dębowa na wodę, 4 chorągiewki czerwone pożarne, młotek, obcegi, dłuto, kłódka i klucze wozowe.

Przybory rynsztunkowe stanowią: hełmów 33, czapek 31, rękawiczek 27 par, mundurów sukienych 23, mundurów letnich 24, sztandar 1, trąbki 2, gurtów szteigerskich 5, toporków 30, pasów 30, hubka sygnałowa 1, gąbka do ust 1, okulary dymowe 1, linewek i świstawek sygnałowych 25, łańcuch do polerowania 1, maszynki do lakierowania 3, stampiglie 3, teka 1, wieszadło na rzeczy 1, tarcz strażackich 6, drączków do chorągwi 8, piórko do prochu 1, książeczek notatkowych 6, księga członków 1, księga magazynowa 1, księga członków wspierających 1, księga kasowa 1, księga pożarnicza 1, protokół 1, podręcznik 1, regulamin musztry porządkowej 1, opasek ramiennych 25, opaska lekarska 1, apteka kartuszowa 1, podtrzymywacze węzowe 2.

Od Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie otrzymywaliśmy bezpłatnie „Przewodnik pożarniczy“ co miesiąca wychodzący. Prenumerowaliśmy również „Szwajcarską Gazetę pożarną“ z Berna.

Przychód.

Dar Jego Ces. Mości Franciszka Józefa I.	80 zł. — ct.
Subwencya Wydziału Rady pow. w Podhajcach	50 „ — „
Komitet ratunkowy Podhajecki	125 „ 99 „
Za 9 sztuk hełmów odstąpionych ochotniczej straży w Złotnikach	18 „ — „
Dar Rady szkolnej miejscowej na gimnastykę	50 „ — „
Dar Rady powiatowej podhajeckiej, datek na gim- nastykę	50 „ — „
Z przedstawienia teatralnego p. Lasockiej	35 „ 70 „
Odsetki z książeczki wkładowej l. 159	1 „ 87 „
Wkładowki od członków wspierających	147 „ 03 „
Razem	558 zł. 59 ct.

Rozchód.

Rekwizyta i adjustowanie korpusu	312 zł. 95 ct.
Przybory gimnastyczne	88 „ 85 „
Budowa gimnastyki	15 „ 31 „
Podwoły do pożarów, fagle, nafta, rekreya dla straży porto i usługa	78 „ 64 „
Wkładka do Związku za r. 1890	3 „ 20 „
„ „ „ „ 1891	2 „ 60 „
Zapomoga strażakom	32 „ 98 „
Prenumerata gazety szwajcarskiej pożarnej	1 „ 70 „
Władki od Kółka rolniczego	1 „ 20 „
Fotograficzne zdjęcie korpusu	3 „ 10 „
Druki manipulacyjne w Związku	3 „ 42 „
Razem	543 zł. 95 ct.

Gimnastyka wzniesiona na dębowych słupach w ogrodzie p. Teodora Załuckiego przy ulicy Jabłonowskiego dokoła boiska łątami ogrodzona składa się z reka żelaznego, 1 pary pierścieni na sznurach i reka wolno wiszącego, linwy okrętowej gładkiej, linwy z politurowanymi poprzeczkami, 2 słupków do wspinania i stelażu podwójnego z numeratorem do skoku i deski rozpędowej.

Przedstawiwszy działalność naszą za rok 1891 podnieść musimy, że Stowarzyszenie nasze zajmowało stanowisko jakie mu naturą rzeczy było wskazane t. j. że mieściło w sobie żywioły wszystkie, i że Zarząd postępując względem tychże jednakowo zyskał sobie poparcie i zaufanie ogółu; to też nie zaznaliśmy żadnych zaburzeń, żadnych sporów oraz żadnych przesilen, a taki prawidłowy ciąg rzeczy dozwolił nam osiągnąć rozwój jak powyżej wykazaliśmy — dewizą zaś dalszą pozostanie dla nas.

„Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego“ co za pomocą Boską a przy życzliwości władz, oraz ludzi dobrej woli osiągnąć tuszemy.

Przyjęto z zadowoleniem do wiadomości jak również sprawozdanie rachunkowe, które wykazało za 1891 r.:

w Przychodzie	558 zł. 59 ct.
w Rozchodzie	543 „ 95 „
Gotówką	14 zł. 64 ct.

i udzielono naczelnikowi straży absolutoryum za r. 1891.

Na wniosek chorążego p. Pawła Ostachowicza wyraziło walne zgromadzenie p. Sigiericzowi podziękowanie za szczere zajęcie się tegoż całym korpusem.

Naczelnik straży p. E. Sygiericz składa podziękowanie Wmu p. dr. Zygmuntovi Lenczewskiemu obecnemu kierownikowi c. k. Starostwa za skuteczne poparcie interesów ochotniczej straży ogniowej podhajeckiej, czem do rozwoju tejże wiele przyczynił się

Walne zgromadzenie przy żywej aklamacji wznosi trzykrotny okrzyk „niech żyje“ na cześć Wgo p. dra Zygmunta Lenczewskiego a również mianuje Wgo p. Emanuela Sygiericza w uznaniu jego zasług dla straży, honorowym członkiem „ochotniczej straży ogniowej w Podhajcach“.

Gdy nikt więcej wniosków nie stawiał zamknął przewodniczący posiedzenie.

Dr. K. Pawlikowski, prezes.

E. Sygiericz, naczelnik.

Protokół

z przedwstępnego posiedzenia celem założenia Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w Kobylance, odbytego dnia 13. marca 1892 r.

Obecni: W. p. Aleksander Semeniuk, ks. Hipolit Ryznerski proboszcz miejscowy, ks. Adam Dudziński wikaryusz miejscowy, Michał Pabis, Józef Patyński, Jan Przybyłowicz, Stanisław Litwinski, Wincenty Buliński, Wojciech Gaśiorek, Józef Bochenek, Michał Patyński, Józef Gaśiorek, Wojciech Przybyłowicz, Michał Sieradzki, Stanisław Pabis, Józef Wojtanowski i Michał Bajorek.

Po zagajeniu posiedzenia przez p. Semeniuka i krótkiej przemowie do obecnych, określającej cel i zadanie ochotniczej straży pożarnej, objął przewodnictwo przez wybór ks. Hipolit Ryznerski, powołał na sekretarza posiedzenia niniejszego Michała Pabisa. Zgromadzeni członkowie zapytani, czy zechcą przystąpić do Towarzystwa w mowie będącego, jednogłośnie oświadczyli się za przystąpieniem do tegoż. Statut Towarzystwa na wniosek p. Semeniuka, jako znany członkom, został bez odczytania przyjętym. Ks. Adam Dudziński stawia wniosek, by członkowie 10 centów rocznie na fundusz Towarzystwa składali. Przyjęto.

W myśl §. 9. statutu przystąpiono do wyboru zarządu Towarzystwa. Na wniosek przewodniczącego został jednogłośnie wybrany prezesem ks. Adam Dudziński. Na wniosek Józefa Gaśioraka wybrano naczelnikiem korpusu Michała Pabisa. Zaś na wnio-

sek Stanisława Pabisa wybrano zastępcą naczelnika korpusu Józefa Gąsiorka. Ks. Adam Dudziński stawia wniosek, aby członkami wydziału Towarzystwa wybrano następujących: Stanisława Pabisa, Michała Patyńskiego i Jana Przybyłowicza, co też jednogłośnie przyjęto. Na członków sądu honorowego w myśl §. 9. statutu wybrano ks. Hipolita Ryznerskiego, Michała Sieradzkiego, Stanisława Pabisa. Wybrani przystąpili do ukonstytuowania się. Przewodniczącym sądu honorowego wybrano ks. Hipolita Ryznerskiego. Na wniosek ks. Adama Dudzińskiego uchwalono przystąpić do Związku straży ochotniczych, a zarazem odnośną deklarację przystąpienia polecono obecnemu wydziałowi do podpisania i odesłania rocznej wkładki do związku krajowego ochotniczych straży pożarnych.

Kobylanka, dnia 13. marca 1892.

Ks. Hipolit Ryznerski, przewodniczący. *Michał Pabis*, sekretarz.

Protokół

Walnego Zgromadzenia Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w Radziechowie z dnia 6. marca 1892.

Pod przewodnictwem p. J. Branda jako prezesa i czterech członków Wydziału pp. ks. Skalskiego, F. Mrozowskiego, Oryszkiewicza (jako należący do wydziału) T. Jaśkiewicza, jako naczelnika ochotniczej straży pożarnej i tegoż zastępcy Jana Salomona i J. Rattenberga adjutanta korpusu, a oraz zaproszonego notaryusza p. Z. Więckowskiego i 20 członków czynnych.

1. Z porządku dziennego odczytał sekretarz protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia. Odczytany protokół przyjęto bez zmiany.

2. P. T. Jaśkiewicz złożył sprawozdanie z czynności wydziału i czynności całego korpusu ochotn. straży pożarnej z roku ubiegłego z przedłożeniem inwentarza przyborów pożarniczych i umundurowania. Walne Zgromadzenie przyjęło to sprawozdanie do wiadomości.

3. P. Mrozowski jako skarbnik odczytał sprawozdanie kasowe za czas od 1. stycznia po 31. grudnia 1891. Według którego gotówki z roku poprzedniego do dnia 1. stycznia 1891

było	20 zł. 44 ct.
Dochodu w roku 1891 było	118 „ 18 „

Co czyni razem	138 zł. 62 ct.
Rozchód wynosił w r. 1891	75 „ 78 „

Na rok 1892 zatem pozostaje gotówki	62 zł. 84 ct.

Sprawozdanie to przyjęto do wiadomości i udzielono absoltorium.

4. P. Mrozowski wyjaśnił jaki stosunek będzie ochotniczej straży pożarnej do gminy, z chwilą kiedy ta przyjmie na siebie obowiązek zastępstwa straży gminnej, a następnie odczytał nowy statut, ułożony w myśl przepisów ustawy z dnia 10. lutego 1891. (Nr. 18. Dz. u. kr.). W dyskusji nad nowym statutom, zabierali głos pp. J. Brand, T. Jaśkiewicz i Salamon, poczem przeczytany statut przyjęto.

5. Następnie przystąpiono do wyboru nowego wydziału: głosowano kartkami, do wydziału wybrani zostali: pp. Więckowski 19 głosami, Brand J. 17 głosami, ks. Skalski A. 17 głosami, Mrozowski F. 20 głosami, Oryszkiewicz J. 14 głosami.

Naczelnikiem obrano przez aklamację jednogłośnie p. Teodora Jaśkiewicza, zaś zastępcą tegoż J. Salomona.

Do sądu polubownego na propozycję p. T. Jaśkiewicza, wybrano pp. Konopkę, Kapustę i W. Rattenberga.

Ponieważ żaden z członków więcej wniosków nie stawił, przeto z wyczerpaniem porządku dziennego, zgromadzenie zamknięto.

T. Jaśkiewicz naczelnik.

Wiadomości bieżące.

Dukla. Na dochód straży ochotniczej pożarnej w Dukli, odbył się w dniu 6. lutego b. r. bal strażacki, który pod każdym względem wypadł świetnie. Zebrani licznie goście, między którymi znajdowała się prawie cała inteligencja miejscowa, bawili się wesoło, w obszernej, pięknie na ten cel przyozdobionej sali kasynowej, a czysty dochód z balu wynosi 101 zł. 63 ct.

Towarzystwu kasynowemu dukielskiemu za bezinteresowne odstąpienie sali, tudzież wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do uświetnienia tego balu i do osiągnięcia tak stoćunkowo znacznego dochodu, składa Wydział straży ochotniczej pożarnej najszczerze podziękowanie.

Dr. K. Reiss, naczelnik.

Leon Salicki sekretarz..

Muszyna. W dniu 27. lutego 1892 r. odbyła się w naszej mieście staraniem Towarzystwa Kasynowego zabawa z tańcami, poprzedzona odczytem i przedstawieniem amatorskim, z której czysty dochód przeznaczono dla miejscowej straży pożarnej.

Zaznaczyć wypada, że dzięki staraniom komitetu w którego skład weszli p. Arlet c. k. notaryusz, p. Hibl c. k. zarządca, p. Juszczyk c. k. kontrolor, p. Karaś naczelnik stacyi, p. Nowakowski aptekarz, tudzież paniom Hiblowej i Grechowiczowej, jak niemniej pannom Maziarskiej i Habel, oraz p. Grechowiczowi i Zabarskiemu, którzy w przedstawieniu czynny udział wzięli — zabawa udała się nadspodziewanie dobrze. Mianowicie przyczyniła się do uświetnienia wieczoru niemal cała inteligencja sąsiedniej Krynicy, która już drugi raz ze swojemi odwiedzinami in corpore nasze wieczorki zaszczyca.

Po skończonym odczycie i przedstawieniu teatralnem, (odegrano bowiem dwie komedyjki: „Bilecik miłośny“ i „Stryj przyjechał“) nastąpiły tańce, które trwały do rana. Podczas uczty w sali jadalnej wniósł inżynier i obywatel z Krynicy p. Bronisław Babel toast na pomyślność i rozwój straży muszyńskiej, na co równym toastem naczelnik straży muszyńskiej na pomyślność straży krynickiej odpowiedział.

Poczuwając się do miłego obowiązku pp. członkom komitetu paniom i panom w przedstawieniu udział biorącym, jak niemniej uczestnikom wieczorku za poparcie naszego towarzystwa podziękowanie złożyć, dziękujemy także p. Karasiowi za wygłoszenie pięknego odczytu i za energiczne popieranie interesów straży. Przy tej sposobności nie możemy zasługi p. Zabawskiego urzędnika kolei, około urządzenia sceny i udakorowania sali, mileżaćo pominąć.

S. Stachurski zastępca naczelnika.

Erhrlich naczelnik.

Brzesko. W dniu 28. lutego 1892 r. do L. 1. Pan Władysław Siemiński, naczelnik straży ogniowej zrezygnował a przeto złożył rachunki za czas swego urzędowania jak również pozostałą gotówkę i rekwizyta straży, przybory i t. p. w ręce obecnego na posiedzeniu burmistrza dra Franciszka Bernackiego.

Również zarządzono wybór nowego naczelnika według statutowego porządku, na którym to jednogłośnie wybrano naczelnikiem straży ogniowej w Brzesku p. Stanisława Rybickiego, dotychczasowego zastępcę naczelnika straży.

Sokal. Towarzystwo straży pożarnej ochotniczej zorganizowało się na nowo na podstawie statutu zastosowanego do ustawy o policji ogniowej z dnia 10. lutego 1891. Rada miejska zatwierdziła statut ten uchwałą z dnia 31. października 1891 l. 5371, zaś c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 5. grudnia z. roku l. 191.710.

Towarzystwo nowo zawiązane ukonstytuowało się w dniu 5. b. m. wybierając między innymi prezesem p. Eugeniusza Wysockańskiego, naczelnikiem straży p. Dominika Skoczynskiego.

Sprawę uchwalenia statutu, zatwierdzenia i t. d. przeprowadził magistrat.

Lwów. Szanowna Redakejo! Proszę o łaskawe umieszczenie w łamach Szanownego pisma następującego sprostowania:

„W *Dzienniku Polskim* z dnia 28. marca wyczytałem publiczne podziękowanie p. L. Thoma za pomoc i ratunek niesiony przy pożarze młyna, i to właśnie podziękowanie, powoduje mnie do podniesienia głosu w tej sprawie, przy zastosowaniu przysłowia: „Ślusarz zawinił, a kowala powieszono“.

Ostatni ten pożar w młynie parowym p. L. Thoma. naraził opinię straży ochotniczej na szwank i lekceważenie, tak ze strony dziennikarstwa, jakoteż ze strony szerszej publiczności, obecnej przy tym pożarze. Powodem tego, miał być brak należytej i energicznej komendy przy akcji ratunkowej, a jeszcze większy brak dobrych sikawek i rekwizytów, zwłaszcza sikawek ssących, których z bardzo dobrym skutkiem można było użyć, ze względu na obok położony staw, napełniony dostatecznie wodą.

Że sprawa sprawienia nowych dla gminy sikawek, a ciągnąca się od kilkunastu miesięcy i zwlekana z jednego posiedzenia na drugie, doczeka się wreszcie w Radzie miejskiej jak najrychlejszego załatwienia, spodziewać się można po energicznym wystąpieniu p. wiceprezydenta Marchwickiego, który był obecnym na miejscu wypadku, wytknął następnego dnia na posiedzeniu Rady, całą niedołężność akcji ratunkowej i zażądał stanowczo reorganizacji straży miejskiej, co zresztą dla mnie, jako dla strażaka ochotniczego, zawisłego zawsze przy pożarze od naczelnika straży miejskiej, jest bardzo ważnym faktem.

Nadmienić tu muszę, że wydział ochotniczej straży ogniowej lwowskiej wniósł jeszcze w miesiącu czerwcu z. r. obszerny i wyczerpujący memoriał domagający się zaprowadzenia lepszej obrony pożarnej, a przede wszystkim zakupna przynajmniej trzech sikawek ssących, których całkowity brak często uczuwać się dawał. Memoriał ten dotychczas nie został załatwiony.

Dotknęło mnie w tym wypadku bardzo niemile, ogłoszone „publiczne podziękowanie“ w którym p. Thom ostentacyjnie pomija obok straży miejskiej, również i straż ochotniczą. W każdym razie, jeżeli miał p. Thom powód do nie dziękowania straży gminnej, która jest płatną i obowiązana do niesienia pomocy, a tem samem odpada i potrzeba dziękowania — obowiązany mógł być bodaj w części nie stosować tego do straży ochotniczej, która jest bezpłatną, a zatem honorową, obowiązki swoje wypełnia sumiennie, a składa się przeważnie z ludzi pracy, którzy własnowolnie poświęcają czas, tracą zarobek, niszczą nie tylko mundury i przybory, ale nawet jak w tym wypadku własne ubranie i obuwie, narażają się na kalectwo, a co więcej na śmierć w płomieniach lub pod gruzami,

Skonstatować mogę każdej chwili świadkami, że przy pomocy kilku strażaków i ich linówek, wyratowano z nadludzkiem prawie wysileniem kasę wertheimowską, że zabezpieczenie i uratowanie magazynu w tylnej części podwórza, z wielkimi zapasami mąki, a nieasekurowanego (jak nawet rachmistrz p. Thoma na miejscu twierdził, wartości przeszło 80.000 zł.) straży ochotniczej słusznie się należy, i jej to główną zasługą, że pożar od strony stawu nie przeniósł się na nieasekurowany magazyn nagromadzony mąką, i na sąsiednie budynki.

Kto nie był naocznym świadkiem, z jakimi trudnościami było połączonym dostarczanie wody ze stawu do „sikaweczki strażackiej“, ten i wyobrażenia mieć nie może, na jakie trudy i zniszczenie byli narażeni strażacy, którzy po pas brnęli w wodzie, aby zaczerpnąć wody z sadzawki, i podawać za pomocą łańcucha, stworzonego z rąk ludzkich, do sikawki. Jaką taką wodą z sadzawki przysługę oddaje, każdy sobie łatwo wyobrazi, gdy na dnie znajduje się namuł, kamienie, i inne nieczystości wydobyte ze stawu z wodą, a przy których to domieszkach, musi bez przerwy sikawka funkcjonować.

Ciekawym bardzo, czy p. Thom w obronie nawet swego własnego mienia odważyłby się wśród zimy stanąć po pas w sadzawce i w tem położeniu kilka godzin wytrwać — do takiego poświęcenia nie wszyscy są zdolni, tego człowiek płatny nie do-

każe, taką brawurę i lekceważenie własnego życia jedynie zapa ochotnika przedstawić może.

Więc czyją jest winą w takim razie, czy ludzi, których nadludzkie prawie wysilenia nie podołały zaradzić strasznie niszczącemu żywiołowi, czy też brakowi dobrych i lepszej konstrukcyi sikawek, o które gmina miasta dbać winna!

Prócz tej jedynej sikawki, przeznaczonej dla straży ochotniczej, a zakupionej przez gminę, nie posiada straż ochotnicza żadnych innych rekwizytów ani przyborów, a jeżeli potrzeba zachodzi o wydobycie z miejskiego wozu rekwizytowego łopaty, topora lub kilku konewek na wodę, to i wtedy trzeba walkę staczać począwszy od najstarszego pompiera, a skończywszy aż na woźnicy.

Gra tu wielką rolę przy akcji ratunkowej, i osobista ambicja u niektórych osób, które często utrudniają albo niedopuszczają nawet straży ochotniczej do rozwinięcia akcji swobodnej.

Zwracam tedy jeszcze uwagę p. Thoma, że przy pomocy wojska, policji, sztabu pp. oficerów i innych życzliwych mu osób, w całym podziękowaniu wymienionych nie byłby tego uzyskał, co *de facto* nasz mały stosunkowo oddział ochotników w liczbie 52 obecnych przy pożarze, bez podziękowania publicznego, ale w poczuciu obowiązków obywatelskich wykonał i niesłusznie za winę innych, lekceważeniem pominiętym został.

Lwów, dnia 28. lutego 1892.

Strażak ochotniczy J. K.

Walka z ogniem.

Mamy przed sobą interesującą publikację p. t. *das Feuerlössahwesen in Oesterreich im Jahre 1889* — tem ciekawszą, że zawarte w niej daty umożliwiają porównanie wzrostu pożarnictwa w latach 1885—1889. Zaznaczamy z góry, że na tem porównaniu Galicya nie najlepiej wychodzi — postęp ostatnich pięciu lat nie odpowiada innym krajom. Poniżej zamieszczona tabela da nam podstawę do porównań.

W krajach	Z końcem r. 1889 było straży					W porównaniu z r. 1884		W r. 1889 przypadała 1 straż ogniowa na mieszkań- ców:
	Gminnych	Fabrycznych	Dworskich	Ochotnicz.	Razem	+ Ogólnie	W procentach	
Niższa Austr.	44	80	9	734	867	226	35.3	3.070 (z Wied.)
Wyższa Austr.	14	22	2	235	274	91	49.7	2.869
Salzburg	6	3	—	44	54	11	26.2	3.283
Tyrol	119	13	—	223	355	66	22.8	2.617
Karyntya	—	22	—	138	160	50	45.5	2.256
Styrya	9	29	2	219	259	68	35.6	4.954
Kraina	1	3	—	56	60	15	33.3	8.316
Czechy	75	136	14	2572	2797	931	49.9	2.089
Morawia	16	61	3	599	679	217	47.0	3.353
Szląsk	2	15	3	144	164	66	67.3	3.695
Galicya	114	25	47	181	367	201	121.1	18.006
Bukowina	3	2	—	14	19	10	111.1	34.053

Już sama ta tabela, zestawiona na podstawie źródeł urzędowej statystyki, smutno świadczy o Galicyi: podczas gdy w 9 krajach jedna straż ogniowa wypada na 2—5 tysięcy mieszkańców, w jednym na 8 tysięcy, to w Galicyi jedna straż ogniowa wypada na 18.006 mieszkańców. A porównajmy bliżej nasz kraj z Czechami, boć to co do rozmiarów i ludności najwłaściwsze porównanie to podczas gdy u nas jest zaledwie 367 straży — w Czechach jest 2797 straży — u nas jedna straż przypada na 18 tysięcy mieszkańców — w Czechach na 2 tysiące. Mówimy tu o strażach, coż dopiero gdybyśmy mieli dokładne daty o sile tej straży — z pewnością stosunek byłby ogromnie więcej rażący.

Jak smutno wygląda cyfra 181 w obec 2.572 — a te tak różne cyfry wskazują nam różnicę ilości straży pożarnych ochotniczych u nas i w Czechach.

Zdawałoby się komuś, że Galicya wykazuje w ostatnich pięciu latach wzrost znaczny bo o 201 straży, czyli o 121·1 procent — ale i tu mamy do zanotowania uwagę, która cyfrze tej wiele, ujmie uroku. Oto powiększenie to w przeważnej części jest zasługą dwóch powiatów. Z tych 201 bowiem straży o które Galicya stała się bogatszą, 78 przypada na Sokal i Cieszanów, a tylko 123 na resztę powiatów w liczbie 72, tak, że nawet po 2 straże nowe na powiat nie przypada. Tu zaznaczyć musimy, że ogólną tendencją 5 lat ostatnich jest znaczny wzrost straży ogniowych ochotniczych, podczas gdy straże ogniowe gminne zmniejszają się. W porównaniu z rokiem 1884 było w roku 1889 w całej Austrii straży gminnych, 16·7%, fabrycznych 33·9%, dworskich 43·9% ochotniczych 58·7%. Natomiast w Galicyi specjalnie, jest tendencja zwiększania się straży gminnych, co w naszych stosunkach jest naturalne i wprost wysoce pożądane. W Galicyi uderza następnie ogromnie mała ilość pożarnych straży dworskich. W roku 1889 na 5293 obszarów dworskich nie miało straży pożarnej 5.244, to jest ni mniej, ni więcej, tylko 99·1 procent.

Co do „uzbrojenia“ straży pożarnych do walki z żywiołem, Galicya znacznie pozostaje także w tyle — ale w każdym razie tu postęp jest nieco większy. Różnice cyfr sikawek i straży ogniowych pochodzą stąd, że wiele gmin, które nie mają straży — mają przyrządy ratunkowe. Otóż w r. 1889 miały sikawek:

	większych wozowych	małych wozowych i taczkowych
Galicya	1.042	2.039
Czechy	5.760	2.678

i tu więc Czechy górują ogromnie, ale zawsze w Galicyi postęp jest wcale znaczny, gdyż w ostatnich 5 latach przybyło 345 większych wozowych sikawek, a 830 mniejszych i taczkowych. Tu także obszary dworskie są lepiej zastąpione, z ogólnej cyfry bowiem 1.042 większych było w r. 1889 — 296 sikawek dworskich, zaś z ogólnej cyfry 2.039 mniejszych było 829 dworskich. Prócz tego wykazały obszary dworskie w Galicyi 5.360 sikawek ręcznych. W każdym razie stosunek porządnych sikawek u nas a w Czechach jest jak 1:5·7.

W stosunku do zwiększenia się straży ogniowych — wzmoczenie się zasobów i rekwizytów było małe. Straże ogniowe wzrosły w ciągu 5 lat w całej Austrii o 47·5 procent — podczas gdy przyrządy w tymże czasie (tj. sikawki wozowe i taczkowe) zwiększyły się tylko o 16·4 procent. Ciekawy jest istotnie wykaz gmin w Galicyi, które mają po kilka sikawek wozowych, a nie mają straży ogniowych. I tak w r. 1889 wykazano 13 większych gmin galicyjskich, które miały razem 37 wozowych sikawek, a nie miały straży ogniowych: Do tego ustępu dodaje publikacja urzędowa: „a jak trudno to idzie nawet po największych pożarach zorganizowaniem straży ogniowych, najlepszym dowodem — a smutnym jest Stryj w Galicyi, gdzie 17. kwietnia 1886 spłonęło 378 domów ze szkodą 560.000 zł. — gdzie jednak dopiero w r. 1890 zdecydowano się straż gminną z 4 (?) złożoną ludzi, utworzyć. Dalej w Żydaczowie zniszczył pożar 1886 r. — 112, zaś 1888 r. — 137 domów — a miasto to jeszcze w r. 1890 nie figuruje ze strażą pożarną“. Dosłowny cytat ten urzędowej publikacji jest jaskrawym — ale prawdziwym niestety. We wszystkich krajach jedna wozowa lub taczkowa sikawka przypada w r. 1889 na 500—900 mieszkańców — (Czechach na 693, a w Krainie tylko na 1860 mieszkańców), podczas gdy w Galicyi na 2171 mieszkańców.

Tych kilka suchych, ale pouczających dat polecamy uwadze naszego obywatelstwa. Mówią one wiele i wyraźnie — o sprawie bardzo żywotnej.

Kronika pożarów.

Kupczyńce.

Dnia 4. marca b. r. o godzinie 3 popołudniu wybuchł pożar w realności l. 71, własność gminy Kupczyńce. O wybuchu poruż

oznajmiono trąbką alarmową. Straż wyruszyła do pożaru z 8 konewkami, 6 łopatami i toporami i przybyła na miejsce w 5 minut po godzinie 4 w liczbie 29 ludzi. Pożar wybuchł w kancelaryi urzędu gminnego w suficie. Spaliła się część sufitu. Przyczyną pożaru była wadliwa budowa kanału kominowego. Pożar zlokalizowano w 10 minut po godzinie 3., a o godzinie 3¹/₂ powróciła straż do domu w liczbie 29 ludzi. Budynek był zabezpieczony w Krakowskim Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń.

Dnia 13. marca b. r. o godzinie 11¹/₂ przedpołudniem wybuchł pożar w realności l. 202 własność Ołeksy i Jurka Kukuriczków. O wybuchu pożaru oznajmiono dzwonem na wieży cerkiewnej. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką ssąco-tłoczącą przenośną z 9 hakami, z 6 ryskalami i przybyła na miejsce o godz. 11 minut 35 w liczbie 33 ludzi. Pożar wybuchł na strychu. Spalił się budynek mieszkalny i trzy budynki gospodarskie, wóz, brony, pług i pasza dla bydła. Przyczyna pożaru niewiadoma. Przez zabezpieczenie sąsiednich budynków w kierunku wiatru, zlokalizowano pożar o godzinie 12 w południe, a o godz. 12 minut 10 powróciła straż do domu w liczbie 33 ludzi.

Klemens Zmur, naczelnik.

Peczeniżyn.

Dnia 11. lutego b. r. o godzinie 10¹/₄ w nocy została straż pożarna zaalarmowana dzwonami cerkiewnymi obu cerkwi i łuną ogniową przy ulicy Rungurskiej. Straż wyruszyła z jedną sikawką czterokołową ssąco-tłoczącą, dwoma beczkowozami i przybyła w liczbie 10 towarzyszy na miejsce pożaru w przeciągu 15 minut, gdzie zastała w płomieniach dom pod nr. 633 w Peczeniżynie położony, własność gospodarza Wasyla Bojczuka. Zarządzono stłumienie pożaru palącego się budynku, wyniesienie rzeczy i obronę sąsiednich domów. Ratunek utrudniony był ponieważ dom cały był obłożony kukurudzianką dla zapobieżenia zimnu a która cała w jednej minucie w płomieniach stanęła. Spłonął dach sieni, komora i tylko zrab izby mieszkalnej został ocalony. Ogień został prawdopodobnie podłożony. Budynek nie był asekurowany. Szkoda w przybliżeniu oszacowaną została na kwotę 300 zł. Przy akcji ratunkowej dał się uczuć wielki brak wody i większa ilość węża tłoczącego, którego straż nasza z braku funduszków nie może zakupić. O godzinie 12 w nocy został ogień zupełnie ugaszony i straż o godzinie 1¹/₂ na strażnicę powróciła.

Józef Nossek, naczelnik.

Radziechów.

Dnia 20. marca o godzinie 8 minut 15 wieczorem spostrzeżono łunę, a następnie płomienie w Staninie, wsi odległej o 9 kilometrów od Radziechowa i zaalarmowano straż trąbką sygnałową. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką, hydroforem na wozie rekwizytowym. A z powodu haniebnej drogi, ani nie wozowej ani nie sannej, przybyto na miejsce pożaru względnie dość wcześnie, by jeszcze być pomocnym przy ratunku i zlokalizowaniu pożaru. Palił się folwark, własność Leiby Eekera. Spaliła się stodoła i szopa, gorzelnia zaczęła się palić lecz została uratowana. Przyczyna pożaru niewiadoma. Przez osaczenie sąsiednich budynków zlokalizowano pożar. Straż powróciła o godzinie 2 po północy w liczbie siedmiu strażaków pod dowództwem zastępy naczelnika i dziesiętnika. Do pomocy przybyły z sąsiednich wsi z Pawłowa i Płowego sikawki gminne. Budynek był zabezpieczony w Towarzystwie Krakowskim.

T. Jaśkiewicz, naczelnik.

Złoczów.

Dnia 3. marca b. r. o godzinie 8¹/₄ wybuchł pożar przy ulicy Daniłowiczów w realności l. 280 własności Hany Stinger. O wybuchu pożaru oznajmiono dzwonem cerkiewnym. Straż wyruszyła do pożaru z trzema sikawkami ssąco-tłoczącymi, z dwoma ręcznymi, trzema beczkowozami cztero-kołowymi i trzema dwu-kołowymi, i odpowiednimi przyrządami, i przybyła na miejsce w 5 minutach w liczbie 34 ludzi. Pożar wybuchł w komórce obok domu mieszkalnego. Spalił się dach na domie mieszkalnym i komórka z której pożar wybuchł. Przyczyną pożaru było nieostrożne wysypanie węgla żarzących. Pożar ugaszono o godzinie 9 rano, a o godzinie 9 minut 35 powróciła straż do domu w liczbie powyższej.

Malawski, naczelnik.

OGŁOSZENIA.

OGŁOSZENIE.

Krajowy „Związek“ ochotniczych straży pożarnych Królestw
Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem

(Lwów, Rynek I. 17)

utrzymuje na składzie i sprzedaje za nadesłaniem
gotówki następujące

DRUKI MANIPULACYJNE

Strażom Pożarnym:

- 1) 100 sztuk deklaracji przystąpienia . . . — zł. 50 ct.
- 2) 100 sztuk kart przyjęcia . . . — „ 70 „
- 3) 100 arkuszy księgi członków . . . 1 „ 40 „
- 4) 100 arkuszy księgi magazynowej . . . 1 „ 40 „
- 5) 100 arkuszy protokołu podawczego . . . 1 „ 40 „
- 6) 100 sztuk wezwań towarzyszków . . . — „ 20 „
- 7) 100 sztuk pokwitowań magazynowych . . . — „ 50 „

Zamówienia należy nadsyłać pod adresem

W-go Brunona Hryniewicza

skarbnika „Związku“.

(Lwów, Rynek I. 17).

PODREĆCZNIK

dla

OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH

Cena egzemplarza oprawionego 70 ct.

Porto i opakowanie 25 ct. — Razem 95 ct.

Zamawiać należy u skarbnika krajowego Związku

W-go BRUNONA HRYNIEWICZA

we Lwowie, Rynek I. 17.

Do nabycia

REGULAMIN

musztry porządkowej

DLA OCHOTN. STRAŻY POŻARNYCH

z rycinami i sygnałami

przez

ALEKSANDRA PIOTROWSKIEGO

Cena 44 ct.

KRAJOWY SKŁAD

SIKAWEK i NARZĘDZI POŻARNYCH

ulica Korytna I. 37 we Lwowie

poleca

Sikawki przenośne, taczkowe, dwu- i cztero-kołowe, Hydrofory.

Każda sikawka zaopatrzona jest certyfikatem odbytej próby fachowej. Próby dokonywane bywają przez korpus ochotniczej straży pożarnej lwowskiej pod kierownictwem naczelnika WP. B. Hryniewicza i w obec rzeczoznawców.

DRABINY STOJĄCE, SKŁADANE, HAKOWE i DACHOWE, WOZY OSOBOWE i REKWIZYTOWE.

Latarnie, pochodnie. Wężę sikawkowe, ssące i tłoczące. Konewki do wody, parciane i blaszane. Gurty szteigerskie i sikawkowe. Linewki ratunkowe. Koce do skakania. Toporki stalowe. Sikiery. Hełmy. Czapki. Mundury sukienne i płócienne. Odznaki oddziałowe.